

Apvelc pareizās atbildes burtu!**1. Kuras rindas visos lietvārdos ir divskanis „o”?**

1. Politika, solo, žokejs, loģisks.
2. Sods, soda, groziņš, rozā.
3. Solis, logs, rotaļa, podnieks.
4. Poga, dogs, kols, pazole.

1.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

2. Kuros vārdu savienojumos pirmajā vārdā ir līdzskaņu mija?

1. Smilšu kalns.
2. Meža mala.
3. Durvju aile.
4. Zāģa zobs.

2.
A 1. un 2.
B 1. un 3.
C 2. un 3.
D 2. un 4.

3. Kuras rindas visos vārdos var ierakstīt garo patskani „ā”?

1. Sveicin_mies, rakst_m, skait_t, cīn_s.
2. Palec_s, laiž_mies, dzied_t, dejoj_m.
3. Baud_m, slauk_s, klāj_s, smeļ_ties.
4. Zin_t, skat_ties, cenš_s, runāj_mies.

3.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

4. Kuras rindas visiem darbības vārdiem daļēji lokāmā divdabja formā jāieraksta līdzskaņa burts „s”?

1. Atlai_damies, iebri_dams, pamo_damies, spie_dams.
2. Saplē_dama, atdzi_dams, uzpo_damās, apmul_dams.
3. Pakri_dams, sacen_damās, plē_dams, pacie_damies.
4. Apgrie_damās, nodzē_dams, samil_dama, pārļau_dams.

4.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

5. Kuras rindas visos vārdos jāieraksta patskanis „e”?

1. Ģ_rbonis, apr_ķināt, ab_jādi, pat_tisks.
2. Šķ_lums, gl_vulis, b_rzs, l_kme.
3. Mān_klis, _nkurs, sh_matisks, m_tafora.
4. Piemin__klis, kav_klis, hist_risks, konkr_ts.

5.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

6. Kurā rindā visu salikto nosaukumu rakstībā ir izmantots nosacījums - ar lielo burtu jāraksta gan ievadītārvārds, gan nākamais vārds, ja ievadītārvārds ir īpašvārds vai īpašvārda nozīmē lietots vārds vai vārdu savienojums?

1. Latvijas Nacionālā bibliotēka, Rīgas Krievu teātris, Daugavpils Latviešu kultūras centrs, Latvijas Tūrisma informācijas birojs.
2. Jaunais Rīgas teātris, Apvienoto Nāciju Organizācija, Izglītības kvalitātes valsts dienests, Latvijas Fotogrāfijas muzejs.
3. Laikraksts „Rīgas Balss”, izrāde „Skroderdienas Silmačos”, romāns „Kalna Kaibēni”, žurnāls „Ilustrētā Zinātne”.
4. Elektronikas un datorzinību institūts, Latviešu valodas aģentūra, Talsu rajona Bērnu un jaunatnes centrs, Ventspils muzeja Restaurācijas nodaļas vadītājs.

6.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

7. Kurā rindā visi vārdi ir salikteni?

1. Koordinēt, saaugt, neesmu, ieeja.
2. Atbalss, saullēkts, aplaudēt, viszinis.
3. Izziņa, lappuse, otrreizējs, rullēt.
4. Abpusējs, ceturtdaļa, labdarība, Tszīņa .

7.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

8. Kuru vārdu atvasināšanā izmantoti emocionāli ekspresīvi piedēkļi?

1. Puišelis.
2. Sirsnība.
3. Raktīšana.
4. Meitēns.

8.
A 1. un 2.
B 1. un 4.
C 2. un 3.
D 3. un 4.

9. Kuram uzvārdam datīva forma javeido ar galotni –am?

1. Andrejs Garais.
2. Andris un Jānis Liepas.
3. Uldis Kļava.
4. Aleksandrs Dimā.

9.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

10. Kuros teikumos ir lietota pavēles izteiksme?

1. Vai jūs esat izlasījuši Ingas Ābeles romānu „Paisums”?
2. Ja vēlaties uzzināt vairāk par Benjamiņas kundzi, izlasiet Laimas Muktupāvelas romānu „Mīla. Benjamiņa”!
3. Neaizmirstiet pierakstīt iegūtās atziņas literatūras burtnīcā, kad būsiet aizšķīruši romāna pēdējo lapaspusi!
4. Šovasar jums noteikti jāizlasa kāds latviešu autora romāns.

10.
A 1. un 3.
B 2. un 3.
C 2. un 4.
D 3. un 4.

11. Izlasi teikumu!

Mums ir jārūpējas ne tikai par tiem, kam pietrūkst maizes gabala, bet arī par tiem, kas alkst pēc mīlestības, ne tikai par tiem, kam nav apģērba, lai piesegtu savu kailumu, bet arī par tiem, kam pietrūkst apkārtējo cieņas, ne tikai par tiem, kam nav jumta virs galvas, bet arī par tiem, kas nekur netiek saprasti un cienīti.

(Māte Terēza.)

Teikums pēc uzbūves ir:

1. Vienkāršs paplašināts teikums ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
2. Jaukts salikts teikums.
3. Salikts pakārtots teikums.
4. Salikts sakārtots teikums.

11.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

12. Kuros teikumos ir tikai viens divdabja teiciens?

1. Diskutējot centies, lai tava balss skanētu piekāpīgi, bet izteiktie argumenti būtu pārliecinoši!
2. Cilvēku dzīve nav nekas cits kā komēdija, kurā cilvēki, katrs savu masku uzvilkuši, katrs savu lomu nospēlē.
3. Iepriecinātā Marta iebrien mežā, vērtīgi raudzīdamās, kā gaisma kūst garas stigas tālajā galā.
4. Stādīdama saulrieteņus, laiku pa laikam notraušot riekšavu skudru no kailās ādas, Marta paceļ galvu un gara acīm ierauga tuvojamies māti.

12.
A 1. un 2.
B 1. un 3.
C 2. un 3.
D 3. un 4.

13. Izlasiet teikumu! *Ikreiz, kad gribas atmest iesāktajam darbam ar roku, atgādinu sev Rūdolfā Blaumaņa teikto, ka □ mūsu nelaime ir tā, ka mēs nekad skaidri nezinām, kur mūsu nevarēšana beidzas un mūsu negribēšana iesākas”.*

Kāda pieturzīme citāta atdalīšanai nepieciešama □ vietā?

1. Kols.
2. Pēdiņas.
3. Nav nepieciešama pieturzīme.
4. Kols un pēdiņas.

13.
A 1.
B 2.
C 3.
D 4.

14. Izlasiet teikumu! *Ikreiz, kad gribas atmest iesāktajam darbam ar roku, atgādinu sev Rūdolfā Blaumaņa teikto: „Mūsu nelaipe ir tā, ka mēs nekad skaidri nezinām, kur mūsu nevarēšana beidzas un mūsu negribēšana iesākas □.*

Kāda(-as) pieturzīme(-es) citāta atdalīšanai nepieciešama(-as) □ vietā ?

1. Punkts.
2. Punkts un pēdiņas.
3. Pēdiņas.
4. Pēdiņas un punkts.

14.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

15. Kuru teikumu beigās ir jāliek jautājuma zīme?

1. Kā tev patika izrāde „Vadonis”, kuru tu noskatījies Latvijas Nacionālajā teātrī pagājušajā nedēļā
2. Es noklausījos L. Garūtas un A.Eglīša kantāti „Dievs, Tava zeme deg!”
3. Vai mēs spēsim atrast īsto ceļu dzīvē, vai nebaidīsimies realizēt sapņus, mērķus, idejas u.tml.
4. Jautāju sev, vai vēlos pārlasīt A.Sent -Ekziperī literāro pasaku „Mazais princis”

15.

- A 1. un 2.
- B 1. un 3.
- C 2. un 3.
- D 3. un 4.

16. Kurā teikumā nepieciešami tikai divi komati?

1. Kas zina ko grib spēj ko grib.
2. Lai veidotu nākotni nekas nav tik nepieciešams kā sapnis par nākotni.
3. Tas kas ir vērtīgs nav jauns bet tas kas ir jauns nav vērtīgs.
4. Ja domu nevar izteikt vienkāršos vārdos tas nozīmē ka tā ir mazvērtīga un ka vēlams to atmest.

16.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

17. Izlasiet teikumu!

Jātiecas pēc zināšanām ne tāpēc, lai strīdētos □¹: ne tāpēc, lai citus nicinātu □²: ne pašlabuma, slavas, varas vai citu iemeslu dēļ, bet tāpēc, lai būtu dzīvē derīgs.

(F.Bēkons.)

Kurās norādītajās □ vietās jāliek pieturzīmes?

1. Pirmajā vietā.
2. Otrajā vietā.
3. Abās vietās.
4. Nevienā vietā.

17.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

18. Kurā teikumā vispārinošā vārda atdalīšanai no vienlīdzīgiem teikuma locekļiem nepieciešams kols?

1. Straujas upes lēni atvari klusi meža ezeri tie visi ir mani šūpojuši savos ūdeņos.
2. Krāšņākās upes Gauja Amata Venta ir ūdens tūristu iemīļotas atpūtas vietas.
3. Kaķēni pret mani izturējās visai naidīgi šņāca slēpās un cēla pretī ķepiņas.
4. Jauniešiem mūsdienās piemīt tādas īpašības kā mērķtiecīgums pašapziņa godkāre.

18.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

19. Kurā teikumā lietota savrupināta pielikuma grupa?

1. Tveice ir mazinājusies, un saule ir palikusi tālu aiz muguras, rietumos.
2. Mēs, mežstrādnieki, pārsvarā strādājam koksnes pārstrādes jomā.
3. Skaidas, mizas, zari, žagari, dēļu gali, lapas – tas ir mūsu lauciņš un dienišķā maizīte.
4. Savu draudzeni, maigi rozā dabas brīnumu, centos apciemot katru vakaru.

19.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

20. Kuros teikumos vārds „lūdzu” atdalāms ar komatiem?

1. Lūdzu domājiet uzmanīgi!
2. Atbildiet lūdzu uz manu jautājumu!
3. Es vakar jums lūdzu izlasīt G.Repšes stāstu.
4. Lūdzu izskatīt manu CV un motivācijas vēstuli.

20.

- A 1. un 2.
- B 1. un 4.
- C 2. un 3.
- D 3. un 4.

21. Kurā teikumā var iesaistīt vārdu savienojumu *ik nedēļas*?

1. Bibliotēkā mēdzu palasīt _____ žurnālu.
2. _____ ceturtdienās apmeklēju kursus matemātikā.
3. _____ diskusija TV skatāma trešdienās.
4. Turpinās _____ muzikālie ceļojumi galerijā „Nia”.

21.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

22. Kuros teikumos jālieto īpašības vārds *jauns* ar noteikto galotni?

1. Kultūras portālā www.hv.lv raksta mūsu ... literāti.
2. Pazīstamā autora ... romāns pārsteidza lasītājus.
3. ... un ļoti pieprasīta grāmata bibliotēkā tiek izsniegta uz mēnesi.
4. Nesen atklāts bērnu literatūras portāls.

22.

- A 1. un 2.
- B 1. un 3.
- C 2. un 4.
- D 3. un 4.

23. Kuros teikumos jālieto partikula *nekā*?

1. Spodra nav veiksmīgāka ... Alīna.
2. Aivars ir prātīgāks ... Juris.
3. Aizstāvēt referātu nav grūtāk ... uzrakstīt to.
4. Labāk vienreiz izlasu grāmatu ... divreiz noskatos filmu.

23.

- A 1. un 2.
- B 1. un 4.
- C 2. un 4.
- D 3. un 4.

24. Kurā teikumā ir lietots vārda *nostalgisks* sinonīms?

1. Jau it kā sāka pierast pie negulētām naktīm, trokšņiem un lamu vārdiem. Cilvēki bija kļuvuši nikni, nesmalkjūtīgi, nekulturāli, neuzticīgi.
2. Sūrstoši smeldzīgās atmiņas par dzimteni es varēju pārvarēt.
3. Leonīda padomi un teorijas, dīvainie jauna studenta izlēcieni uz perona un kafejnīcā – tas viss palicis kaut kur sānis.
4. „Profesora kungs, mēs balsosim tikai par jums,” uzlēkdama kājās, eksaltēti skaļi iesaucās studente.

24.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

25. Kurā teikumā vārds *rūgts* lietots pārnestajā nozīmē?

1. Gaujas krasts pavasarī jau no tālienes vilina ar rūgto, asi kairinošo ievu ziedu smaržu.
2. Neapdomība uz ceļa bija man rūgta mācība visai dzīvei.
3. Brīnos par cilvēkiem, kas no rītiem dzer rūgtu kafiju.
4. Greipfrūta baltajai miziņai ir rūgta garša.

25.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

26. Kurā rindā visi vārdi ir valodniecības termini?

1. Metafora, hiperbola, eseja, remarka.
2. Izloksne, morfēma, konjugācija, barbarisms.
3. Intonācija, krāsa, tēls, nianse.
4. Paradigma, sistēma, interpretācija, arguments.

26.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

27. Kuros teikumos ir barbarismi?

1. Jociģi, ka fāters bija pazudis ar galiem, vakar likās, ka ir jau atčoknījies.
2. Nostājies pagalma vidū, tēvs klaigāja, ka traktoram akumulators čupā, bet es tik daudzoties pa pasauli, nemaz ar galvu nedomājot.
3. Kaut kāds baigais peregars nāca no fiata apakšas, tipa ne tāds benža vai kas tur.
4. Tiešām laba mašīna, ar bremsēm, CD atskaņotāju.

27.

- A 1. un 2.
- B 1. un 3.
- C 2. un 4.
- D 3. un 4.

28. Kuri vārda savienojumi atklāj vārda *pēda* atvasinātās nozīmes?

1. Masēt pēdas.
2. Plakanā pēda.
3. Atstāt smiltīs pēdas.
4. Laika pēdas.

28.

- A 1. un 2.
- B 1. un 4.
- C 2. un 3.
- D 3. un 4.

29. Kurā teikumā frazeoloģisms lietots ar nozīmi bez rūpēm, raizēm, labos apstākļos?

1. Tālāk viss gāja kā pa cūku rakumiem, tā mēdza teikt mans tētuks.
2. Pie vecmāmiņas varēju dzīvot kā Dieva ausī!
3. Viņa izvēlējusies nepalikāt laukos, nevarot izturēt, ka māte visu laiku uz pirkstiem skatās.
4. Pirmā vilšanās – koka pakājē no sēnēm nav ne smakas.

30. Kuru rindu vārdu savienojumos ir homoformas?

1. Pelēkais vilks; vilks ragavas.
2. Presē publicēts; presē kartonu.
3. Sārtas pēdiņas; pēdiņas teikumā.
4. Biskvīta rulete; jāspēlē rulete.

29.

- A 1.
- B 2.
- C 3.
- D 4.

30.

- A 1. un 2.
- B 1. un 3.
- C 2. un 3.
- D 3. un 4.

Pēc uzdevumu veikšanas atbildes ieraksti atbilžu lapā!

Atbilžu lapa

Vārds _____ Uzvārds _____

Jautājums	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

Vārds, uzvārds _____

1. Izlasi diskusiju un veic uzdevumus!

Sociālantropologs R. Ķīlis

Cilvēks nepiedzimst par krievu, latvieti, albāni, bet šī apziņa veidojas, kad cilvēki identificējas, pieņem piederības izjūtu, noteiktus pienākumus, uzskata sevi par kādas lielākas kopienas daļu. Un valoda nejauši izveidojas kā saziņas instruments, kas kļūst dominējošs – bez tā nevar kārtot lietas, koordinēt savu darbību. Ja gribat cilvēku mobilizāciju, jums vajag noteiktu valodu.

Rakstniece N. Ikstena

Esmu pilnīgi pārliecināta, ka jebkurā gadījumā ir viena, tikai viena valoda, kurā cilvēks tiešām jūtas kā mājās. Cita lieta, ka viņš pragmatisku apsvērumu dēļ apgūst citu valodu, lai tajā zemē vai valstī justos labi. Tāpēc mums šie daudzie stāsti no klaida latviešiem, kā viņi ir dzīvojuši it kā šo divu valodu identitātē un kādas ir bijušas viņu problēmas. Ja pieminam kaut vai slaveno *Elles ķēķi*, kur dzejnieki apzināti atteicās no angļu valodas, tāpēc ka viņi uzskatīja, ka latviešu valoda ir viņu patvēruma, viņu identitāte, un viņi to saglabāja Ņujorkā. Par stereotipu „Ņujorka kā kosmopolītiska vieta” man nāk smieklis, tieši tā ir vieta, kur vishiperbolizētāk katrs rāda savu citādību un individualitāti un cenšas to saglabāt.

Žurnāliste A. Stroja

Es apzinos, ka valodai, protams, ir liela loma un nozīme, bet varbūt tā tas ir lielai grupai, lingvistiskai kopienai. Individuāli cilvēks var sevi identificēt ar kādu citu grupu, pat ļoti slikti runājot tās grupas valodā. Piemēram, kāds trešās paaudzes krievu emigrants Parīzē franču valodā runā daudz labāk nekā krieviski, tomēr sevi uzskata par krievu. Tās lietas ir saistītas, un es negribu teikt, ka valodai ir noteicošā loma.

1. Formulē diskusijas tēmu! (1p.)

1.1. _____

2. Uzraksti saviem vārdiem katra diskusijas dalībnieka galveno domu! (3 +3 p.)

<p><i>Sociālantropologs R. Ķīlis</i></p>	
<p><i>Rakstniece N. Ikstena</i></p>	
<p><i>Žurnāliste A. Stroja</i></p>	

1.2. _____

3. Izsaki savu viedokli par diskusijas tēmu! (3+1p.)

1.3. _____

4. Izskaidro tekstā pasvītoto vārdu nozīmi! (3p.)

Kosmopolītisks - _____

Identificēties - _____

Emigrants - _____

1.4. _____

2. uzdevums. Izlasi tekstu un veic uzdevumus!

Labdien, cienījamie muzeju, arhīvu, bibliotēku apmeklētāji un krājumu izmantotāji!

Mēs, kultūras mantojuma iestāžu pārstāvji, esam apvienojušies, lai paustu sabiedrībai savu satraukumu par pašreizējo kultūras politiku valstī un no tās izrietošo kultūras mantojuma iestāžu nepietiekamo finansējumu. Kā zināms, kultūru balsta trīs vaļi – radošais process, kultūras izglītība un kultūras mantojums. Kultūras mantojuma institūcijas ir arhīvi, bibliotēkas, muzeji un pieminekļu saglabāšanas iestādes, kurās nonāk pilnīgi visas jaunradītās vērtības, to autoru vai izpildītāju dokumentārais un priekšmetiskais mantojums, kā arī publiskojums (grāmatas, notis, periodika, skaņu ieraksti, filmas u.c.).

Radošie cilvēki un sabiedrība ļoti bieži izmanto kultūras mantojuma iestāžu krājumus, lai smeltos zināšanas un ierosmi tālākai jaunradei. Muzeju, bibliotēku, arhīvu krājumi ir avots arī tradicionālajai kultūrai un pašdarbībai. Latvijas kultūra var plaukt tikai tad, ja visa kultūras trīsvienība – radošais process, kultūras izglītība un kultūras mantojuma iestādes – saņem harmonisku atbalstu no valsts, pašvaldībām, plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrības.

Kultūras mantojuma nozare, tāpat kā kultūra kopumā, ir ne tikai resursu patērētāja, bet arī radītāja. Tā ir valsts ekonomikas būtiska daļa vairākos aspektos – kā darba vietu devēja, specifisku un retu profesiju uzturētāja, tiešu un netiešu ienākumu no pakalpojumiem radītāja, nodokļu maksātāja. Kā kultūras tūrisma nozares vissvarīgākā daļa tā sniedz unikālu iespēju iepazīties ar Latvijas vēsturi un tradīcijām.

Mēs aicinām uz pārdomātu rīcību kultūras mantojuma saglabāšanā, kas palīdzētu sabiedrībai atgūt ticību savai valstij un nodrošinātu nākotni Latvijas kultūrai, tātad arī sabiedrībai un valstij.

Kultūras mantojuma iestāžu pārstāvji (33 paraksti)

Rīgā 2010.gada 11.februārī.

(Laikraksts „Diena”.)

1. Nosaki teksta veidu! (1p.)

2.1. _____

2. Uzraksti 2 pazīmes, kas pamato teksta piederību noejktajam teksta veidam! (2p.)

2.2. _____

Kopā par
1. uzd.:

3. Uzraksti teksta mērķi un raksturo tā aktualitāti! (1+1+1p.)

2.3. _____

4. Nosaki 3 teksta valodu raksturojošas pazīmes un izraksti piemērus! (6 p.)

Pazīme	Piemērs

2.4. _____

5. Novērtē autoru izvēlēta valodas stila atbilstību teksta mērķim! Pamato savu viedokli! (3+1 p.)

2.5. _____

Kopā par
2. uzd.:
_____Kopā par
2. daļu:

Izvēlies vienu no piedāvātajiem tematiem un uzraksti pārspriedumu 350–400 vārdu apjomā!

- 1. „mans jā un mans nekad” (E. Raups.)**
- 2. Mani ceļabiedri latviešu literatūrā.**
- 3. Pārsteidzošais mūsdienu pasaulē.**